

GEMMA CASAMAJÓ I SOLÉ
DOMÈSTICA MARAGDA

BARCELONA 2022 QUADERNS CREMA

Publicat per
QUADERNS CREMA

Muntaner, 462 - 08006 Barcelona
Tel. 934 144 906 - Fax. 934 636 956
correu@quadernscrema.com
www.quadernscrema.com

© 2022 by Gemma Casamajó i Solé
© d'aquesta edició, 2022 by Quaderns Crema, S.A.

Drets exclusius d'edició:
Quaderns Crema, S.A.

Aquesta obra ha comptat amb el suport de les Beques d'Esriptura
Montserrat Roig, del programa Barcelona Ciutat de la Literatura
de l'Ajuntament de Barcelona

A la coberta, *Casa del guardabosc de Weissenbach 11 (jardí)* (1914),
de Gustav Klimt

ISBN: 978-84-7727-670-8
DIPÒSIT LEGAL: B.19 681-2022

AIGUADEVIDRE *Gràfica*
QUADERNS CREMA *Composició*
ROMANYÀ-VALLS *Impressió i rellegat*

PRIMERA EDICIÓ *novembre de 2022*

Sota les sancions establertes per les lleis,
queden rigorosament prohibides, sense l'autorització
per escrit dels titulars del copyright, la reproducció total o
parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic
o electrònic, actual o futur—inclouent-hi les fotocòpies i la difusió
a través d'Internet—, i la distribució d'exemplars d'aquesta
edició mitjançant lloguer o préstec públics.

TAULA

Altres arquitectes	9
Marbre de la cuina	11
Rajola	13
Robar coure	14
Fusta bona	16
Enderroc	18
Bigues	20
Casa!	21
Teulada	22
Sostremort	23
Escalinata	24
Finestral	26
Oració de les portes	28
Entreu, senyor	29
Nodesnonar	30
Interior	32
Exterior	33
Casamare	34
Família	35
Rebedor	37
Habitació d'hotel	38
Habitació de la canalla	39
Biblioteca	41
Golfes	43
Piscina	45
Mudança	46

Llit de matrimoni	47
Llit articulat	49
Balanci	51
Bressol	52
Radiadors	53
Casa de neu	54
Banyera	55
Armari-mirall	57
Estenedor	59
Cortines	61
Trampolí	63
Timbre	64
Sense casa	65
Làpida	68
Úter	69
<i>Toponímia domèstica</i>	71
<i>Endreces</i>	79

*A les cases: Cal Carxera i Casa Solé,
closques de caragol, quan era menuda.
Després, dos nius oberts
de saliva.*

*A la meva amiga Rosa Vicent Franch,
la més domèstica.*

Parlen les dones,
la seva poesia
tendra i forta.

Ben pocs s'aturen
a escoltar aquestes veus,
que, trasbalsades,
un nou llenguatge diuen
nascut al fons dels segles.

MONTSERRAT ABELLÓ

Efímera com totes, una casa.
Infants, amb quatre fustes de colors
o amb un joc vell de cartes
pas a pas la bastim. Hi ha un averany
escrit en els arcans. I hi ha el senyal
obscur de la destralt
a cada tall de fusta.

MARIA MERCÈ MARÇAL

ALTRES ARQUITECTES

La casa és l'ou.
Després, el niu on s'han ajagut les àligues
abans de la rapinya.
El cau dels talps,
el tronc per dins
on t'amagues de la nit.

La teranyina.

Filada amb seda,
¿atraparà el dolor
que es prepara per fer-nos
mal més tard?

La casa és rusc
que l'eixam busca
per aixecar bresca de cel·les:
la reina pon,
l'obra porta.

La casa creix:
petxina blanca que es forja nacre,
lenta i misteriosa.
Et fa d'escut
de la cruesa de la carn.

L'estable net
amb palla d'or
pel ramat vell:
aquesta l'han fet els altres.

La casa és cos:
i l'animal que dus a dins
la porta a sobre.

MARBRE DE LA CUINA

Alces les bosses
com si elles fossin dos conills morts.
Una a cada mà.
Les deixes caure sobre el marbre de la cuina,
muntanya d'enderrocs.
Després t'eixugues el front,
terrós
—ja és un sac vell—,
i un altre cop sobre el marbre
agenolles els dits
i tanques els punys:
són dos monyons
sense carícia.
No vols veure com les nanses
t'han serrat els palmells,
i et travessen,
com una barana de ferro roent,
les línies de la vida.
És fred, el marbre,
la teva trinxera quotidiana:
un got de llet que espera sempre l'alba;
el porc senglar un llarg migdia a l'any
—Sí, l'ha caçat el Jaume!—;
cinc plats de sopa que cada nit
et cremen la llengua com el gel,
com aquell bell mariner que va marxar-te;

els coberts bruts que esperen ser sota les aigües:
que els rentis de les males passades del món.

I quan ho has fet, et sents igual que el marbre,
aquesta placa plena
de clapes i de venes que et fan mal,
un camp nevat molt lluny del bosc:
color blanc brut,
neu rebolcada,
esglai convuls,
roca picada.

RAJOLA

M'estimes
com l'ungla del peu a la carn,
ferma,
dura,
pujant paret de calç contra la meva pell.
I com a unglà
t'estovo,
et llimo,
et retallo sobre rajola
freda de bany.
Un vespre,
fins et pinto de vermell.

I a poc a poc et gires,
i a poc a poc te'm claves cap endins,
ungla encarnada.

ROBAR COURE

Tu, amor de robar coure
(alta casa, clandestí),
has fugit en plena nit
damunt d'un cavall
de ferros.
M'has marcat al viu el niu
arrencant: frontisses, poms,
les baranes dels balcons,
els passamans (*em fas caure*),
les canonades del bany,
la caldera—era de l'avi—,
els forrellats aclucats,
les aixetes (*sóc la calç*),
el fanalet del terrat
que fa guàrdia pels fantasmes
des que era una llar de llet
aquest niu que ara es desviu
per aquest amor furtiu
que li buida les entranyes.
Aquest niu abandonat,
famolenc i trist..., de Rússia,
d'un imant enamorat.
I com un imant atrec
l'amor de robar coure,
el furtador de rovells
que em deixa en cada besada

un senyal, la cicatriu
de la nafra com un solc,
una rasa, una altra rasa...,
que em travessa el cos, la casa.

Que ens queixala com un llop.

FUSTA BONA

¿Qui no estima la bondat del món
que ha trobat el lloc en aquesta casa?
L'estima el cel en l'ocell quiet
sobre l'antena que brota
de la teulada
com una mala herba
metà·lica.
L'estima la terra, el gra madur
com l'òvul que engendrarà
una filla.
L'estima també el mar que és bo i
l'ametller ferreny que piquem amb
fúria i canyes perquè caigui
calamarsa de fruits, talment com
piquem contra la vida quan volem
que ens torni els ulls que ens va prenent.

¿Qui no estima la bondat del món
que ha trobat el lloc en aquesta casa?
L'estimen els objectes de fusta
que hi reposen arrelats als bastiments;
són els arbres interiors:
un tocador, calaixeres antigues,
l'armari envernissat en silenci, i l'exòtica
cadira de bambú amb un respatller
obert com un ventall,

com les plomes d'un gall dindi.
L'estimen els corcs que se la mengen,
aquesta fusta bona, igual que les persones
ens anem menjant la vida tot cavant
galeries misterioses.

L'estimem nosaltres, la bondat del món,
que l'has refugiat tu, dona, a dins d'aquesta casa.
L'estimem nosaltres, la teva bondat:
com la mous amb aquest cos menut,
com la serveixes, la bondat del món,
tantes vegades al voltant d'aquesta taula
que tu mateixa has parat i has desparat
com qui puja i plega veles de la barca
d'aquest mar; no és lluny.
Com la mastegues, la bondat,
perquè l'oli i el pa també la duen
en la molla i en el blat, i en l'oliva tova
que algú, amb bondat també,
va premsar abans per a tots nosaltres.